

Landelijke rapportage wachtlijsten verpleegzorg (Wlz)

1E KWARTAAL 2023

SAMENWERKING ZORGVERZEKERAARS NEDERLAND EN ZORGINSTITUUT NEDERLAND

Samenvatting

Inleiding

Deze landelijke kwartaalrapportage brengt in beeld hoeveel mensen in het eerste kwartaal 2023 (peildatum 1 april 2023) wachten op **verpleegzorg** vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). De rapportage maakt inzichtelijk hoe de vraag naar verpleegzorg zich over tijd ontwikkelt op landelijk en regionaal niveau. Hiermee ontstaat een eenduidig beeld over de wachtlijsten. Deze rapportage wordt gemaakt door de zorgkantoren, verenigd in Zorgverzekeraars Nederland, en Zorginstituut Nederland. Sinds 1 januari 2021 gelden nieuwe wachtstatussen in de Wlz: Urgent-plaatsen, Actief-plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg. Zorgkantoren en zorgaanbieders zijn positief over de nieuwe systematiek, die beter inzicht geeft in de urgentie van de opnamewens en cliëntvoorkeuren.

Kengetallen wachtenden op 1 april 2023

In Nederland heeft 1,06% van de bevolking op 1 april 2023 een Wlz-indicatie voor verpleegzorg. Dit zijn 189.435 cliënten, een stijging van 3,8% ten opzichte van 1 april 2022. Het aantal Wlz-indicaties voor verpleegzorg groeit weer in het eerste kwartaal van 2023, na een afvlakking van groei in het vierde kwartaal van 2022. De meeste cliënten, circa 50%, hebben op 1 april 2023 zorgprofiel VVo5 (Beschermd wonen met intensieve dementiezorg), daarna volgen VVo6 (Beschermd wonen met intensieve verzorging en verpleging) en VVo4 (Beschut wonen met intensieve begeleiding en uitgebreide verzorging) met respectievelijk circa 23% en 17%.

Op 1 april 2023 staan 21.137 cliënten met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg op de wachtlijst, 11,15% van het totaal. In het eerste kwartaal van 2023 neemt het aantal wachtenden af met 157 cliënten. Van de cliënten die 1 april 2023 op de wachtlijst staan, ontvangt 93% overbruggingszorg.

Kerngetallen	1 april 2022	1 juli 2022	1 oktober 2022	1 januari 2023	1 april 2023
Totaal aantal cliënten met Wlz-indicatie voor verpleegzorg	182.448	184.647	187.250	187.568	189.435
Totaal aan wachtenden op verpleegzorg ¹	18.871	19.192	21.795	21.294	21.137
Percentage wachtenden verpleegzorg met overbruggingszorg	94%	94%	94%	94%	93%

Wachtlijstdruk

De instroom in de verpleegzorg is op 1 april 2023 hoger dan de uitstroom. Dit betekent een toename van de druk op wachtlijsten, al wisselt deze druk iedere maand. De verdeling tussen de verschillende leveringsvormen is gelijk gebleven.

Inzichten per wachtstatus op 1 april 2023

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	95	24	7	3	2	-	-	131
urgent plaatsen met zorg	101	50	17	19	4	-	-	191
actief plaatsen zonder zorg	314	86	25	43	14	18	9	509
actief plaatsen met zorg	625	386	310	799	638	350	165	3.273
wacht op voorkeur zonder zorg	220	82	50	108	88	97	115	760
wacht op voorkeur met zorg	1.315	1.207	1.042	3.160	3.667	3.598	2.284	16.273
Totaal	2.670	1.835	1.451	4.132	4.413	4.063	2.572	21.137

Het totaal aantal Urgent te plaatsen en Actief te plaatsen cliënten nam in het eerste kwartaal van 2023 iets

¹ Exclusief de groep Wacht uit Voorzorg

toe. Op 1 april 2023 ontvangt 84% van de Urgent en Actief te plaatsen cliënten een vorm van verpleegzorg.

Het totaal aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen zonder Wlz- zorg en met Wlz-zorg in het afgelopen kwartaal fluctueerde. Na een daling in januari, zien we in de maand februari een toename en in maart weer een daling van de cijfers. Deze toename geldt voor de cliënten zonder zorg vooral voor de zorgprofielen 6VV en 9VVB. Voor de cliënten met zorg gaat het vooral om het zorgprofiel 5VV waar sprake is van een (tijdelijke) toename

Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen zonder Wlz-zorg laat in het eerste kwartaal van 2023 een geleidelijke stijging zien, met name voor cliënten met zorgprofiel 4VV. Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen met zorg laat in het eerste kwartaal een lichte stijging zien, met name veroorzaakt door een toename van cliënten met het zorgprofiel 5VV.

De grootste groep wachtenden betreft cliënten met status Wacht op voorkeur, in totaal 17.033 cliënten. Van deze cliënten ontvangen 16.273 cliënten zorg thuis. Het betreft wachtenden die willen wachten op hun plek van voorkeur tot aan hun randvoorwaarden is voldaan, bijvoorbeeld bij een specifieke zorgaanbieder en/of locatie.

Naast de cliënten die op de wachtlijst staan, is er ook een groep cliënten die Wacht uit voorzorg. Deze cliënten hebben een Wlz-indicatie, maar geven aan geen gebruik te willen maken van verblijf. Cliënten die Wachten uit voorzorg ontvangen voornamelijk zorg in de thuissituatie in de vorm van een MPT en/of PGB. In totaal gaat op 1 april 2023 om 8.792 cliënten. Daarnaast is er een groep cliënten die Wacht uit voorzorg zonder dat zij Wlz-zorg ontvangen. Landelijk gaat het om een groep van 2.456 cliënten op 1 april 2023. De cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg kunnen op termijn een andere zorgbehoefte krijgen en (dus) op termijn een andere wachtstatus krijgen. Het gaat om een groep die potentieel instroomt en de druk op de wachtlijsten verder kan laten toenemen.

Opnameperformance

Voor een derde van de 49.800 cliënten (34%) die in de periode april 2022 - april 2023 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 65% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken waren bijna 39.800 cliënten opgenomen in een zorginstelling (ca 80%). Na 6 maanden was 93% van de cliënten opgenomen. Daarmee blijft de opnameperformance ongeveer op hetzelfde niveau als het vierde kwartaal van 2022.

Inhoud

Samenvatting

1. Aanleiding

2. Verpleegzorg algemeen

- 2.1 Aantal mensen met Wlz-indicatie voor verpleegzorg en per zorgprofiel
- 2.2 Toenemende aanspraak op verpleegzorg-indicaties

3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden

- 3.1 Verhouding instroom en uitstroom verpleegzorg
- 3.2 Wachtenden per wachtstatus
- 3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio
- 3.4 Onderscheid per zorgprofiel
- 3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'
- 3.6 Opnameperformance

Bijlage 1 Definities

Bijlage 2 Zorgkantoorregio's

Bijlage 3 Bevolkingsopbouw

1. Aanleiding

De rapportages over de wachtlijsten voor verpleegzorg waren begin 2020 voor partijen onvoldoende toereikend om goed zicht te krijgen op de wachtlijsten. Daarom is besloten om te komen tot een landelijke rapportage die door samenwerkende partijen wordt uitgebracht. De focus ligt op ontwikkeling in de vraag naar verpleegzorg in Nederland, om zo gezamenlijk en gedeeld inzicht te krijgen op de wachtlijsten.

De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de landelijke wachtlijstrapportages:

- Ministerie van VWS
- Zorgverzekeraars Nederland
- Zorginstituut Nederland
- Vektis
- ActiZ
- CIZ

Gegevens die in het rapport worden getoond, komen van het Zorginstituut Nederland (Zorginstituut). Maandelijks leveren de 31 zorgkantorregio's² een bestand met uitvoeringsgegevens aan het Zorginstituut, met behulp van het bericht AW317. In dit bericht staan gegevens van de cliënten met een geldig indicatiebesluit voor zorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Het betreft informatie over de cliënt, zijn geïndiceerde zorg, de toegewezen zorg en bijhorende leveringsstatussen. Met behulp van door veldpartijen vastgestelde rekenregels en normen bepaalt het Zorginstituut de wachtstatus aan de hand van de leveringsstatussen en berekent de wachttijd tot aan de peildatum.

De wachtlijstrapportages verpleegzorg bieden inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie, waarmee een algemeen beeld geschetst wordt van de sector. Vervolgens wordt duiding gegeven aan de wachtlijstcijfers, waarbij de focus ligt op de ontwikkeling van de vraag naar Wlz-zorg in de verpleegzorg. Het rapport presenteert een doorkijk op zowel landelijk als regionaal niveau.

² Voor een totaaloverzicht zie Bijlage 3

2 Verpleegzorg algemeen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie binnen de verpleegzorg in Nederland. Ingezoomd wordt op trends die waarneembaar zijn gedurende de afgelopen kwartalen, zoals de aanspraak op verpleegzorg in de Wlz, verblijfsduur bij zorginstellingen en de 80-plus-populatie in Nederland. Bij dit laatste onderwerp wordt niet alleen een landelijk beeld geschetst, maar wordt ook gekeken naar de regionale verschillen.

2.1 Aantal mensen in Nederland met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg en per Zorgprofiel

Nederland telt op 1 april 2023 ruim 17,8 miljoen inwoners, waarvan 1,06% een Wlz-indicatie heeft voor verpleegzorg. Dit zijn 189.435 cliënten. Het overgrote deel van de cliënten met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg, 80,66%, ontvangt de zorg via een instelling, het zogenaamde zorg in natura. Het aantal cliënten met zorg in natura nam het afgelopen jaar toe met 7.654 cliënten (+5,27%) ten opzichte van 1 april 2022. Ongeveer 6,9% van de cliënten met een Wlz-indicatie verzilvert de zorg via een PGB. Het aantal cliënten met een PGB nam in de laatste 12 maanden toe met 550 cliënten (+4,4%) ten opzichte van 1 april 2022. Het aantal cliënten met een PGB groeide hiermee in het afgelopen jaar minder hard dan het aantal cliënten dat zorg verzilverde via zorg in natura. De cliënten die op de wachtlijst staan voor een plek in het verpleeghuis, kunnen ter overbrugging tot opname gebruikmaken van overbruggingszorg. Van alle cliënten op de wachtlijst ontvangt 93% overbruggingszorg.

De feiten over het 4e kwartaal van 2022 op een rij	1-4-2022	1-7-2022	1-10-2022	1-1-2023	1-4-2023
Inwoners in Nederland*bron cbs	17.640.425	17.710.526	17.781.667	17.815.508	17.842.933
Aantal Wlz-indicaties voor verpleegzorg	182.448	184.647	187.250	187.568	189.435
Percentage Nederlanders met een Wlz indicatie voor verpleegzorg	1,03%	1,04%	1,05%	1,05%	1,06%
Aantal mensen met Wlz-indicatie met zorg in natura (regulier)	145.143	147.516	150.132	150.524	152.797
Aantal mensen met Wlz-indicatie met zorg via een PGB	12.495	12.724	12.805	12.727	13.045
Percentage mensen op de wachtlijst dat gebruik maakt van overbruggingszorg	94%	94%	94%	94%	93%

Figuur 2. 1: Feitentabel Wlz populatie (*bron: IwIz)

Tijdens de indicatiestelling bepaalt het CIZ objectief welk zorgprofiel het beste past bij de cliënt. Het Zorgprofiel VVo5; 'Beschermd wonen met intensieve dementiezorg' blijft verreweg het meest voorkomende zorgprofiel. 50% van alle cliënten heeft dit zorgprofiel. Daarna volgen de zorgprofielen VVo6 en VVo4 met respectievelijk 23% en 17%. Zorgprofiel VVo7 kent het afgelopen kwartaal met 3,8% de grootste groei. Voor de lage Zorgprofielen (VVo1-VVo3) geldt dat deze niet meer worden geïndiceerd, daarom daalt de totale aanspraak hierop. Hetzelfde geldt ook voor VVo10.

De verdeling over de verschillende profielen, inclusief de procentuele ontwikkeling ten opzichte van het vierde kwartaal 2022, ziet er in het eerste kwartaal van 2023 uit zoals weer gegeven in figuur 2.2:

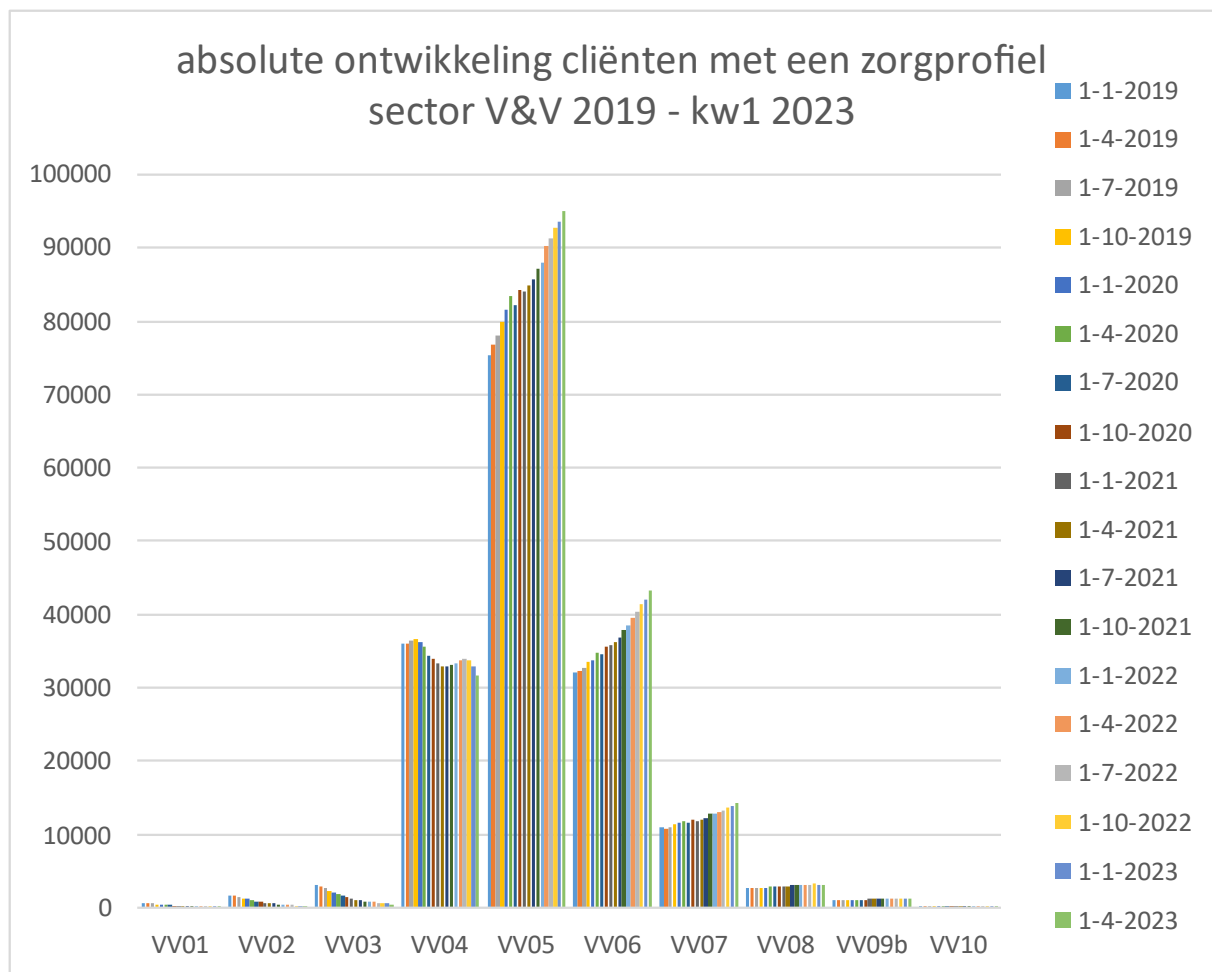
Aantallen cliënten met een geldige indicatie per Zorgprofiel Peildatum 1-4-2023		Aantal	% van totaal	% verandering t.o.v vorig kwartaal
VVo1	Beschut wonen met enige begeleiding (wordt niet meer geïndiceerd)	110	0%	-6,8%
VVo2	Beschut wonen met begeleiding en verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	229	0%	-10,9%
VVo3	Beschut wonen met begeleiding en intensieve verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	501	0%	-10,1%
VVo4	Beschut wonen met intensieve begeleiding en uitgebreide verzorging	31779	17%	-3,4%
VVo5	Beschermd wonen met intensieve dementiezorg	94917	50%	1,4%
VVo6	Beschermd wonen met intensieve verzorging en verpleging	43197	23%	3,0%
VVo7	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op begeleiding	14322	8%	3,8%
VVo8	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op verzorging/verpleging	3109	2%	-0,6%
VVo9b	Herstelgerichte behandeling met verpleging en verzorging	1261	1%	3,4%
VVo10	Beschermd verblijf met intensieve palliatief-terminale zorg (vervallen per 1 januari 2018)	10	0%	0,0%
Totaal		189435	100	1,0%

Figuur 2.2: Aantal Wlz-cliënten per Zorgprofiel en procentuele groei in het eerste kwartaal 2023 t.o.v. het vierde kwartaal 2022 (bron: Zorginstituut)

2.2 Toenemende aanspraak op verpleegzorg-indicaties

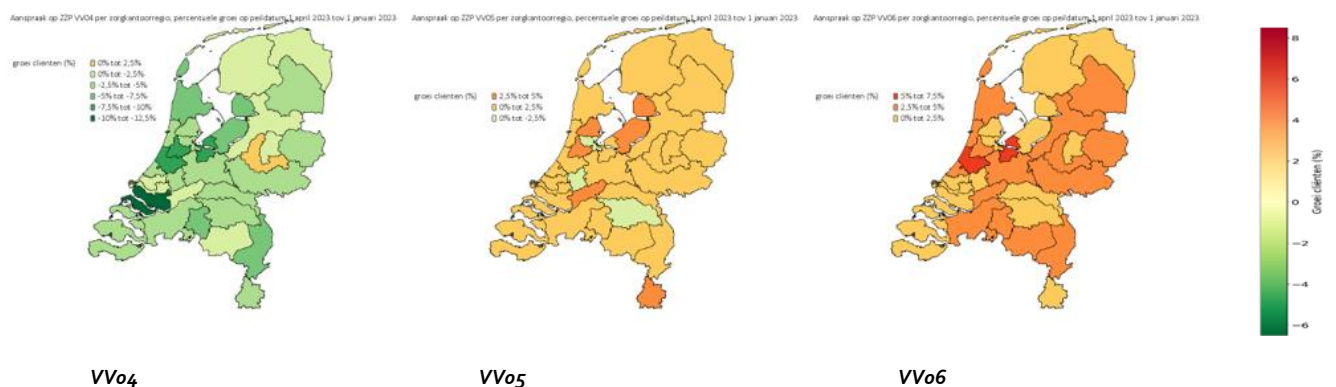
Wanneer we in figuur 2.3 de aanspraak op de zorgprofielen van de afgelopen kwartalen in beeld brengen (eerste kwartaal 2019 t/m eerste kwartaal 2023) is te zien dat het Zorgprofiel VVo5 verreweg de grootste populatie bevat. Het aantal cliënten dat aanspraak maakt op dit zorgprofiel blijft de afgelopen kwartalen stijgen. Daarnaast zien we een stijging bij het zorgprofiel VVo6, maar ook de profielen VVo7 en VVo8 nemen licht toe.

In bijlage vier is een landelijke bevolkingsprognose van het aantal inwoners in de leeftijd van 80+ opgenomen voor de jaren 2030, 2040 en 2050. Uit de prognose blijkt dat het aandeel 80+ers de komende decennia toeneemt. Aangezien er een relatie is tussen 80+ers en het gebruik van verpleegzorg, ligt het in de lijn der verwachting dat de totale aanspraak op de verpleeg-zorgprofielen zal stijgen.

Figuur 2.3: Aanspraak V&V-indicaties

De ontwikkeling in aanspraak op de Wlz-zorg is in Nederland niet overal gelijk. Figuur 2.4 toont de ontwikkeling van de aanspraak (VVo4, VVo5 en VVo6) in de zorgkantoorregio's gedurende het eerste kwartaal 2023 (peildatum 1 april 2023). De ontwikkeling is afgezet tegen de aanspraak in het vierde kwartaal 2022 (peildatum 1 januari 2023). Bij geelgekleurde regio's is er sprake van stabiliteit. Hoe meer oranje/rood de regio kleurt, hoe groter de procentuele groei is ten opzichte van het tweede kwartaal. Een groene regio wil zeggen dat er sprake is van een afname in de aanspraak op het zorgprofiel. Met name de ontwikkeling van Zorgprofiel VVo6 toont gedurende het eerste kwartaal van 2023 een groei, met enkele zorgkantoorregio's als uitschieter naar beneden of boven. Zorgprofiel VVo5 toont een meer gestage groei in het merendeel van de zorgkantoorregio's. En zorgprofiel VVo4 toont gedurende het eerste kwartaal van 2023 in de meeste regio's een afname.

Figuur 2.4: Regionale ontwikkeling op aanspraak VVo4, VVo5 en VVo6 op peildatum 1 april 2023 (1^e kwartaal) ten opzichte 1 januari 2023 4^e kwartaal

3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden

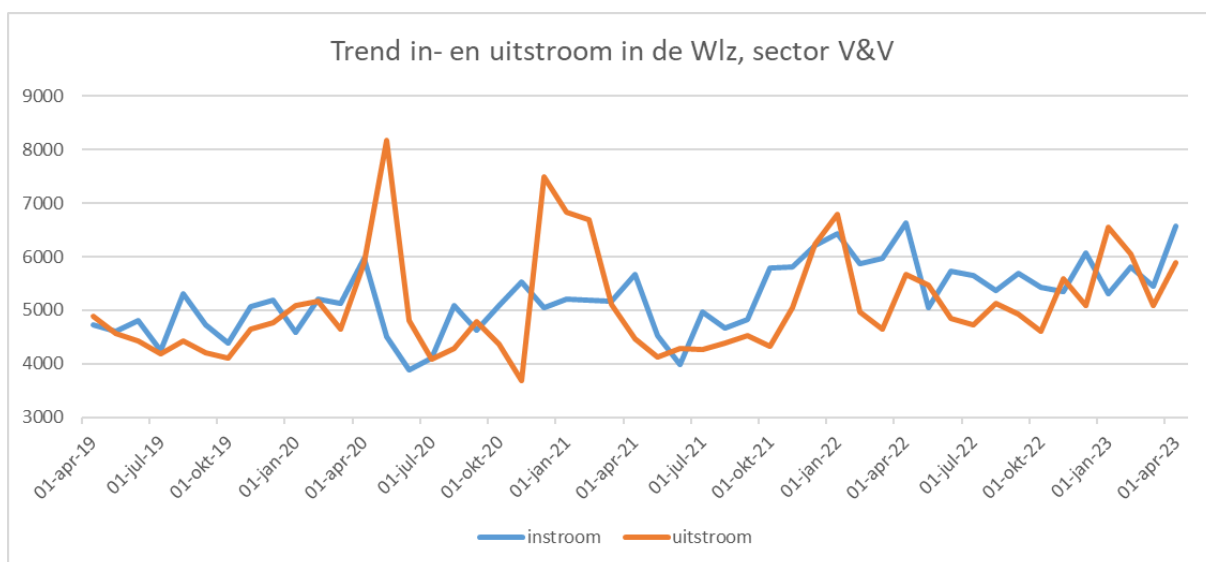
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de wachtlijsten op landelijk niveau en op het niveau van zorgkantoorregio's. Ingezoomd wordt op de in- en uitstroom in de verpleegzorg en op verbijzonderingen van aantallen wachtenden per wachtstatus.

3.1 Verhouding instroom en uitstroom V&V

Wanneer de instroom van cliënten met een WLz-indicatie voor verpleegzorg groter is dan de uitstroom (bij gelijkblijvende omstandigheden in de sector, bijvoorbeeld geen uitbreiding van plaatsen) dan groeit de wachtlijst.

Uit figuur 3.1 blijkt dat tussen 1 april 2019 en 1 april 2023 de druk op de wachtlijsten wisselt. Er zijn periodes waarbij de instroom (de blauwe lijn) hoger ligt dan de uitstroom (de oranje lijn). Concreet betekent dit dat er per saldo meer cliënten opgenomen worden in de verpleegzorg dan dat er uitstromen. De wachtlijst neemt dan toe. Daarnaast zijn er periodes dat er meer cliënten uitstromen dan instromen. In deze periodes neemt de druk op de wachtlijst af.

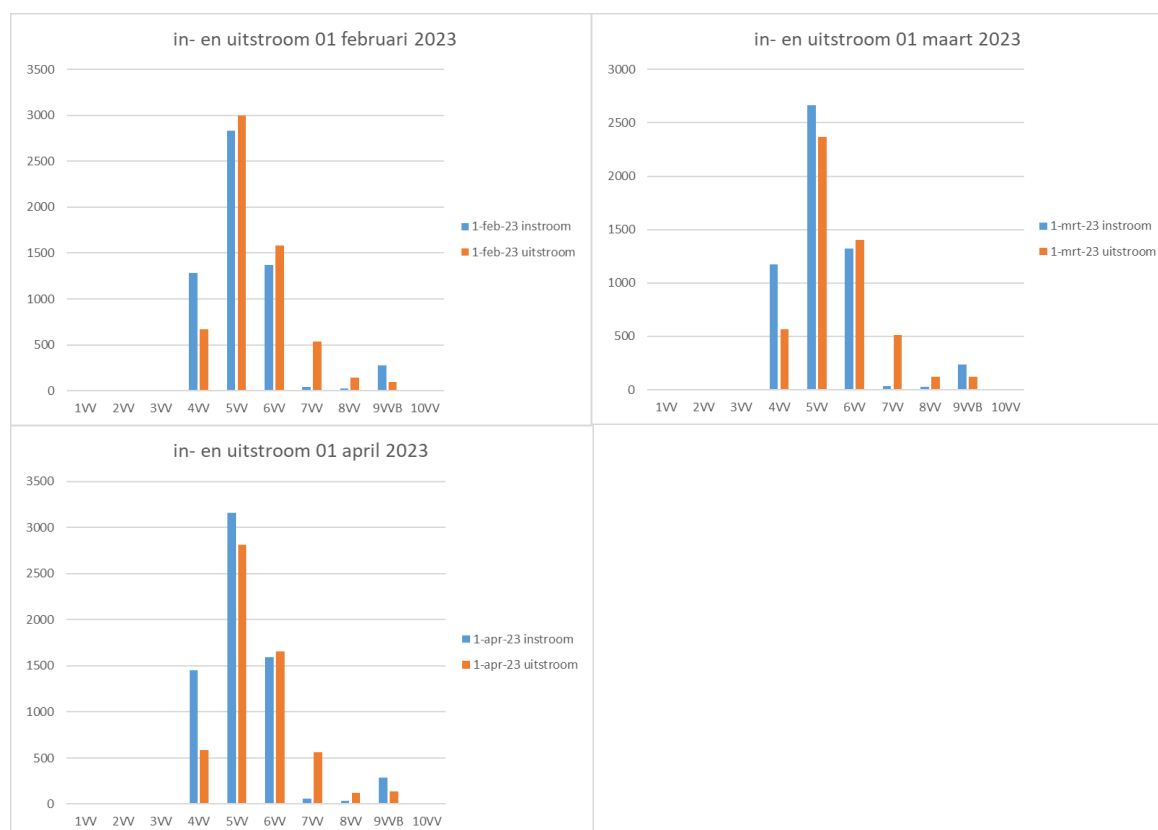
In het eerste kwartaal 2023 is een wisselend beeld te zien. Op de peildata 1 januari 2023 en 1 februari 2023 is de uitstroom groter dan de instroom, waardoor de wachtlijstdruk licht afnam. Het beeld is omgekeerd bij de peildata 1 maart 2023 en 1 april 2023.

Figuur 3.1: Trend instroom/uitstroom WLz voor de sector V&V vanaf april 2019 tot 1 april 2023

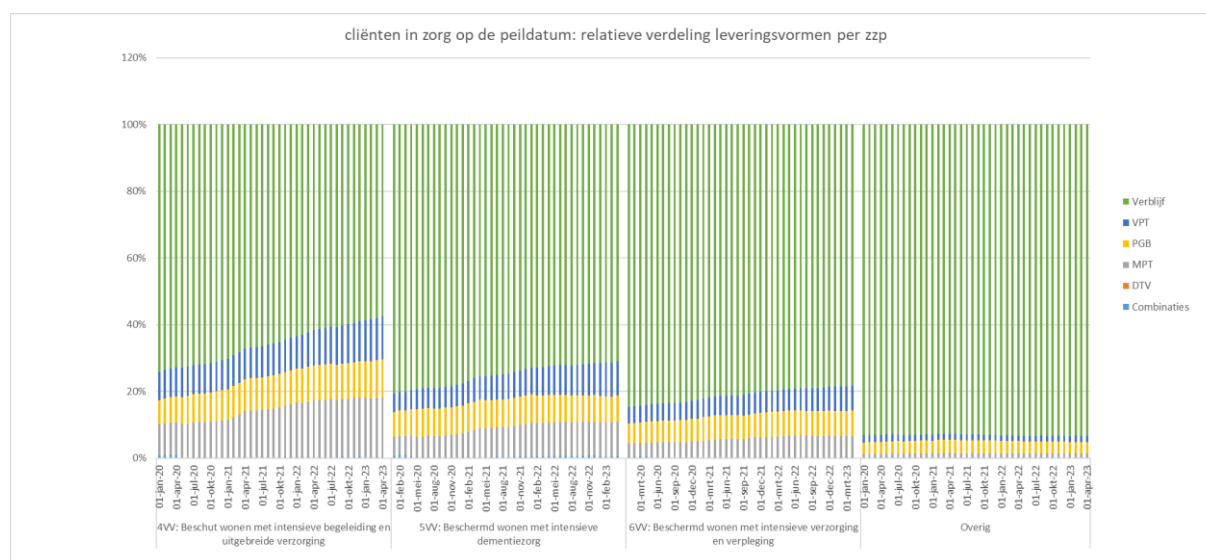
Wanneer we inzoomen op de in- en uitstroom per V&V-zorgprofiel in het eerste kwartaal 2023, zien we verschillen per profiel. In figuur 3.2 zijn de verschillen per zorgprofiel weergegeven. De profielen VVo4 en VVo8 laten in het eerste kwartaal 2023 een hogere instroom dan uitstroom zien. Dit beeld zien we al geruime tijd. Bij de profielen VVo7 en VVo8 zien we al langer tegengestelde beweging. Het

eerste kwartaal 2023 vormt hierop geen uitzondering. De uitstroom is groter dan de instroom. Ook bij zorgprofiel VVo6 is deze trend te zien in het eerste kwartaal. Bij profiel VVo5 zien we in het eerste kwartaal 2023 een wisselend beeld. Waar de uitstroom in de maand februari 2023 hoger is dan de instroom, zien we in maart en april 2023 het tegenovergestelde beeld.

Figuur 3.2: Instroom/uitstroom per zorgprofiel in het eerste kwartaal 2023

De wijzigingen in de in- en uitstroom hebben effect op de relatieve verdeling van de leveringsvormen per zorgprofiel. In figuur 3.3 is het effect zichtbaar.

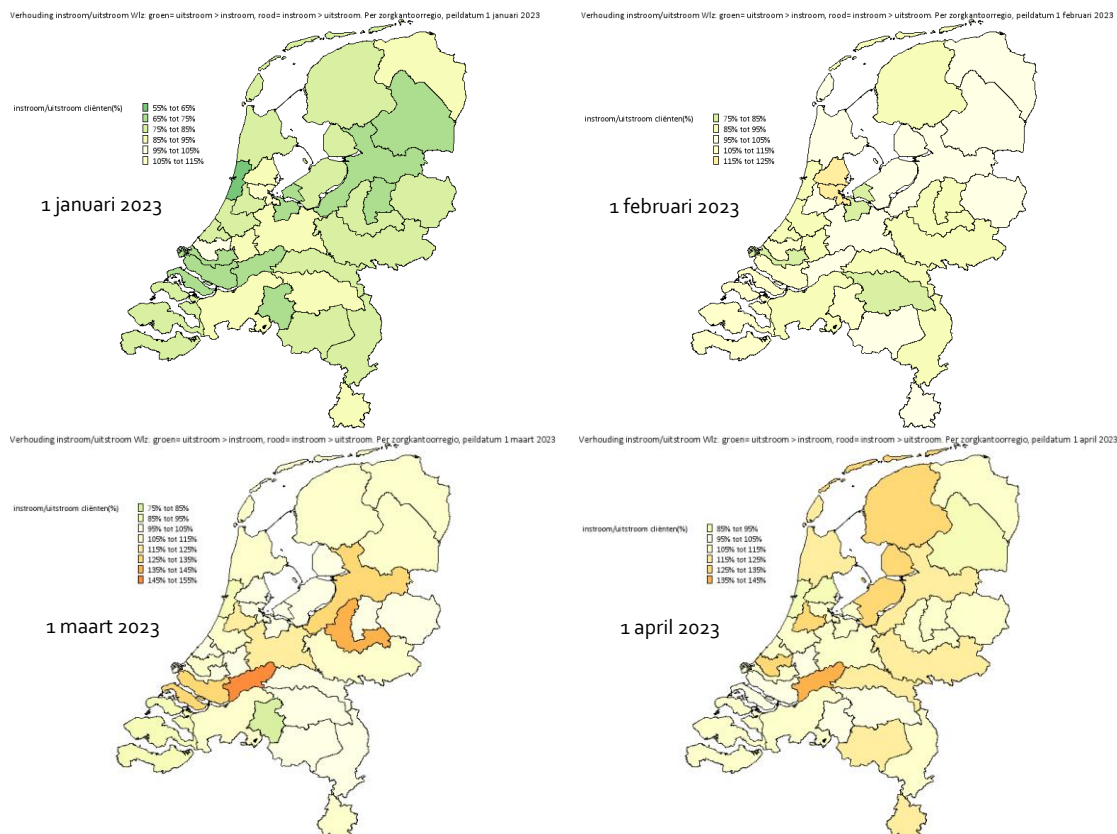

Figuur 3.3: Relatieve verdeling leveringsvormen per zorgprofiel (VVo4, VVo5, VVo6 en Overig) vanaf 1 januari 2020 tot 1 april 2023

In de periode 1 januari 2020 tot 1 april 2023 is het aandeel Verblijf afgenomen en het aandeel VPT en MPT toegenomen. De grootste verschuiving is te zien bij zorgprofiel VVo4. Daar is het aandeel Verblijf afgenomen met 16% van 74% naar 58%, terwijl het aandeel VPT is gestegen met 5% en het aandeel MPT is

gestegen met 9%. Bij de zorgprofielen VVo5 en VVo6 is een vergelijkbare trend te zien, waarbij de verschuiving bij profiel VVo6 minder groot is. Sinds 1 november 2022 zien we dat de verdeling van de verschillende leveringsvormen nagenoeg gelijk blijft. Voor de profielen VVo7 en VVo8, welke met ongeveer 93% het grootste aandeel vormen van de categorie Overig, is er minimale verschuiving in de leveringsvorm zichtbaar.

In figuur 3.4 wordt per zorgkantoorregio de verhouding tussen de instroom en de uitstroom voor het eerste kwartaal 2023 getoond. In de regio's met een beige kleur (95% - 105%) is de instroom nagenoeg gelijk aan de uitstroom. Kleuren zorgkantoorregio's oranje tot donkerrood (105% - 165%) dan is de instroom in een regio groter is dan de uitstroom. Er kan in deze regio's sprake zijn van een knelpunt en/of groeiende wachtlijstproblematiek. Wanneer de instroom lager is dan de uitstroom dan kleuren de zorgkantoorregio's lichtgroen tot donkergroen (65% - 95%). In deze gebieden krimpt de wachtlijst, waarmee er ruimte ontstaat om nieuwe cliënten van zorg te voorzien.

Figuur 3.4: Verhouding in-/uitstroom in de zorgkantoorregio's vanaf 1 januari 2023 tot 1 april 2023

Uit figuur 3.4 blijkt dat de verhouding tussen de in- en uitstroom in de zorgkantoorregio's per maand kan verschillen. Vanaf 1 februari neemt de druk op de wachtlijst voor alle regio's toe, al verschilt de druk per peildatum.

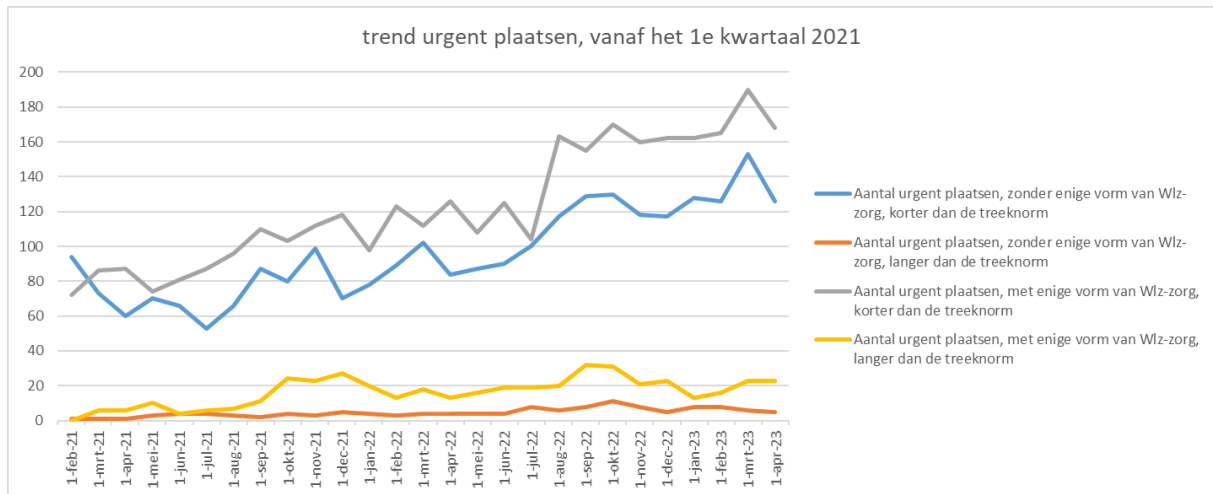
3.2 Wachtenden per wachtstatus

Wanneer een cliënt met een Wlz-indicatie niet direct terecht kan bij de aanbieder van zijn of haar voorkeur, volgt plaatsing op een wachtlijst. Deze wachtlijst geeft zorgkantoren inzicht in wie in welke regio op welke zorg wacht en wat de wachtstatus is. Er bestaan vier wachtstatussen, namelijk Urgent plaatsen, Actief plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg.

Als een cliënt de wachtstatus Urgent plaatsen heeft, geeft deze status aan dat opname voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk is. De wachtstatus Actief plaatsen betekent dat opname voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk is. Cliënten met de wachtstatus Wacht op voorkeur worden pas opgenomen als aan randvoorwaarden van de client wordt voldaan, bijvoorbeeld opname op specifieke locatie.

Urgent plaatsen

In figuur 3.5 wordt onderscheid gemaakt naar aantal cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen met/zonder enige vorm van Wlz-zorg en die korter/langer dan de Treeknorm wachten.

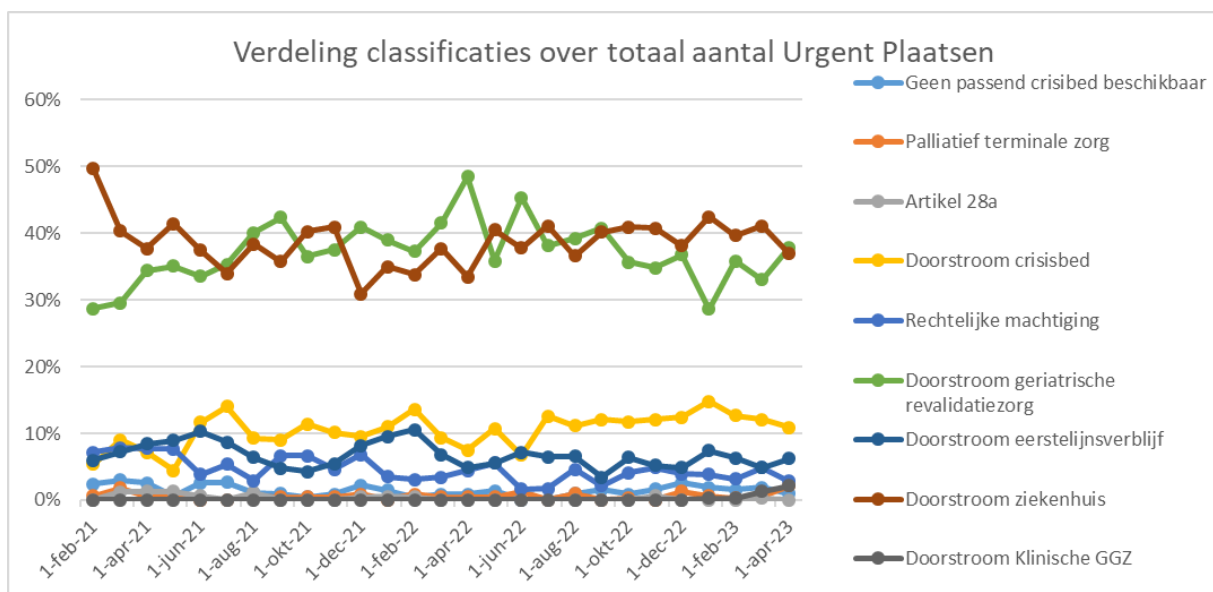

Figuur 3.5: Trend Urgent plaatsen tot 1 april 2023

Een meerderheid van de cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen ontvangt op 1 april 2023 enige vorm van zorg (59%). Het verloop van het aantal urgent te plaatsen cliënten met enige vorm van zorg binnen de Treeknorm (grijze lijn) lijkt enigszins te stabiliseren vanaf 1 augustus 2022. Bij het aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen met overbruggingszorg en die langer dan de Treeknorm wachten (gele lijn) is vanaf 1 januari 2023 een stijgende trend te zien die vanaf 1 maart 2023 lijkt te stabiliseren.

De groep wachtenden waar de grootste knelpunten worden ervaren, is de groep die langer dan de Treeknorm wacht zonder enige vorm van Wlz-zorg (de oranje lijn). Deze cliënten hebben direct zorg in of vanuit een zorginstelling nodig en ontvangen op het peilmoment geen overbruggingszorg vanuit de Wlz. Op 1 april 2023 gaat het landelijk om een zeer beperkt aantal cliënten, namelijk 5.

Figuur 3.6 toont aan dat de aanleiding voor de wachtstatus Urgent plaatsen vaak een opname in het ziekenhuis (37%) of een opname in een geriatrich revalidatiecentrum (38%) is.

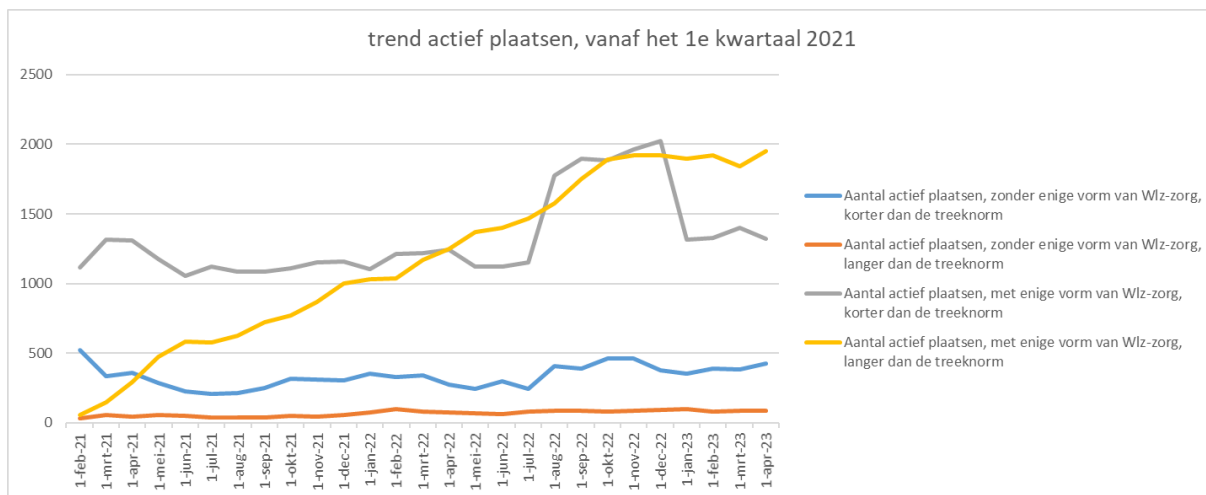

Figuur 3.6: Verdeling classificaties voor Urgent Plaatsen tot 1 april 2023

Actief plaatsen

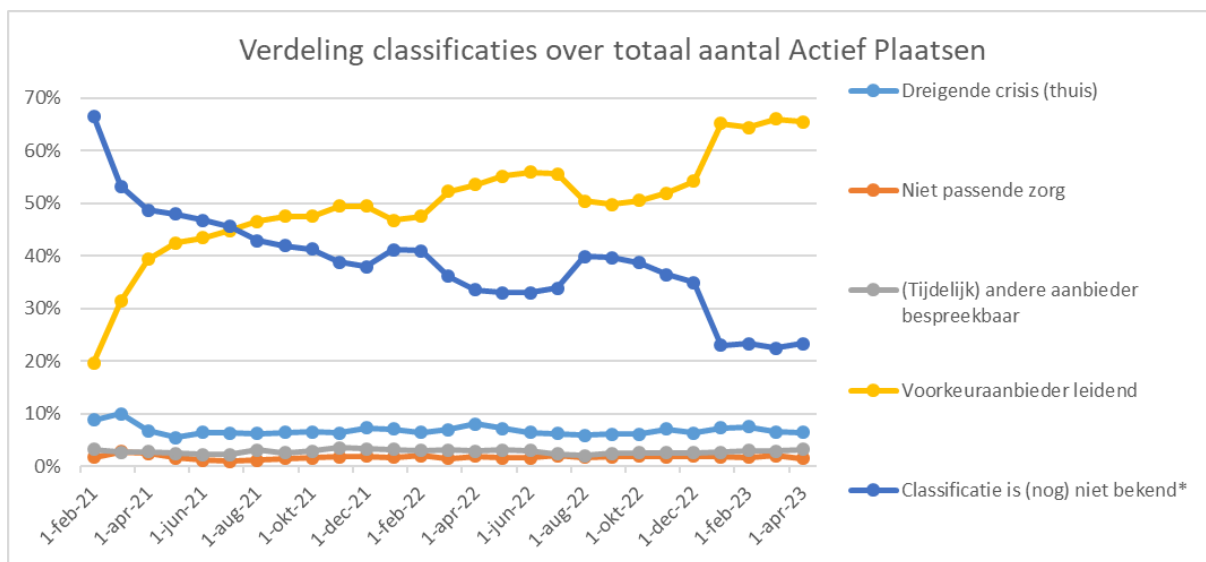
In figuur 3.7 valt op dat het aantal cliënten met wachtstatus Actief plaatsen met Wlz-zorg korter dan de Treeknorm (grijze lijn) na een forse toename in de periode augustus 2022 tot december zich weer stabiliseert in het eerste kwartaal 2023 op het niveau van voor augustus 2022.

Op 1 april 2023 wachten 84 cliënten langer dan de Treeknorm actief op Wlz-zorg zonder dat zij overbruggingszorg ontvangen (oranje lijn). Verder zien we dat het aantal cliënten zonder overbruggingszorg, korter dan de Treeknorm (blauwe lijn) lijkt te stabiliseren..

Figuur 3.7: Trend Actief plaatsen tot 1 april 2023

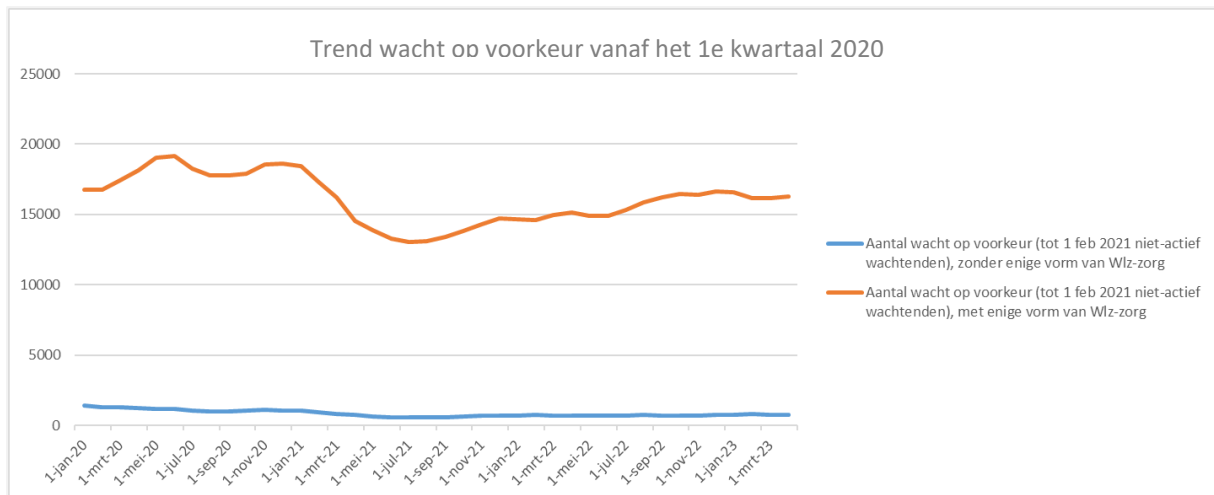
Uit figuur 3.8 blijkt dat de meeste cliënten wachten totdat de aanbieder van voorkeur een plek beschikbaar heeft (65%). Het aandeel van de classificatie "nog niet bekend" (blauwe lijn) stabiliseert in het eerste kwartaal 2023 na een periode waarbij het aandeel aanzienlijk af nam. De cliënten met deze classificatie beschikken op de peildatum (nog) niet over een geldige toewijzing en/of leveringsstatus. Conform de rekenregels krijgen zij automatisch de wachtstatus Actief plaatsen.

Figuur 3.8: Verdeling classificaties Actief plaatsen tot 1 april 2023

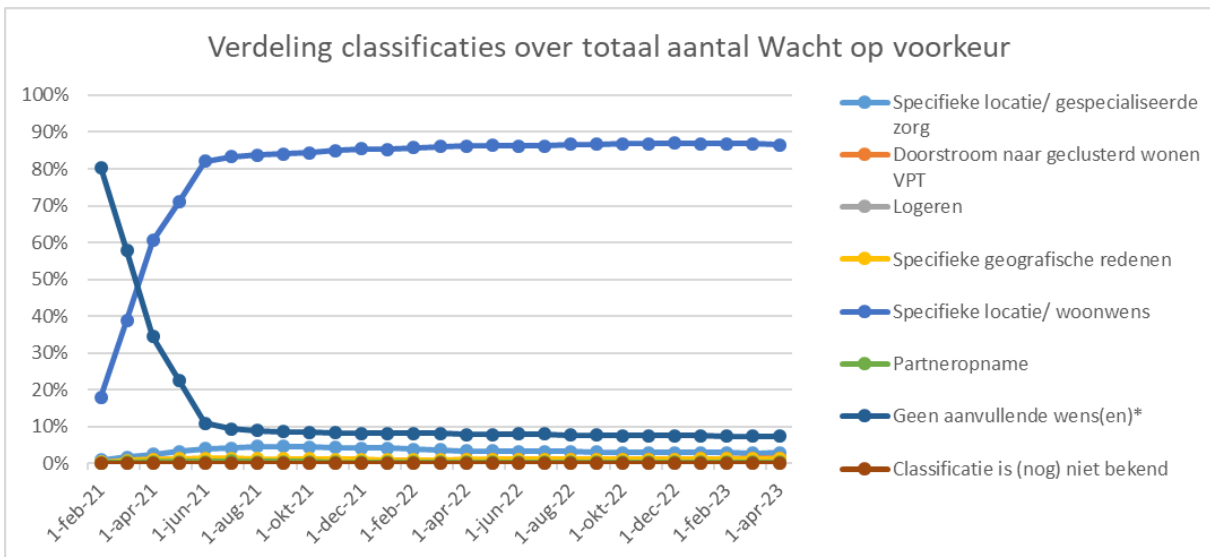
Wacht op voorkeur

In figuur 3.9 zien we dat er vanaf het tweede kwartaal van 2021 sprake is van een lichte stijging van het aantal cliënten met wachtstatus Wacht op voorkeur met enige vorm van Wlz-zorg. Een minderheid wacht zonder enige vorm van Wlz-zorg.

Figuur 3.9: Trend Wacht op voorkeur tot 1 april 2023

Uit figuur 3.10 blijkt dat het overgrote deel van de cliënten er voor kiest om te wachten op een specifieke locatie. Op 1 april 2023 geeft circa 87% van de cliënten aan te kunnen en te willen wachten op een plaats bij een voorkeursaanbieder.

Figuur 3.10: Verdeling classificaties Wacht op voorkeur tot 1 april 2023

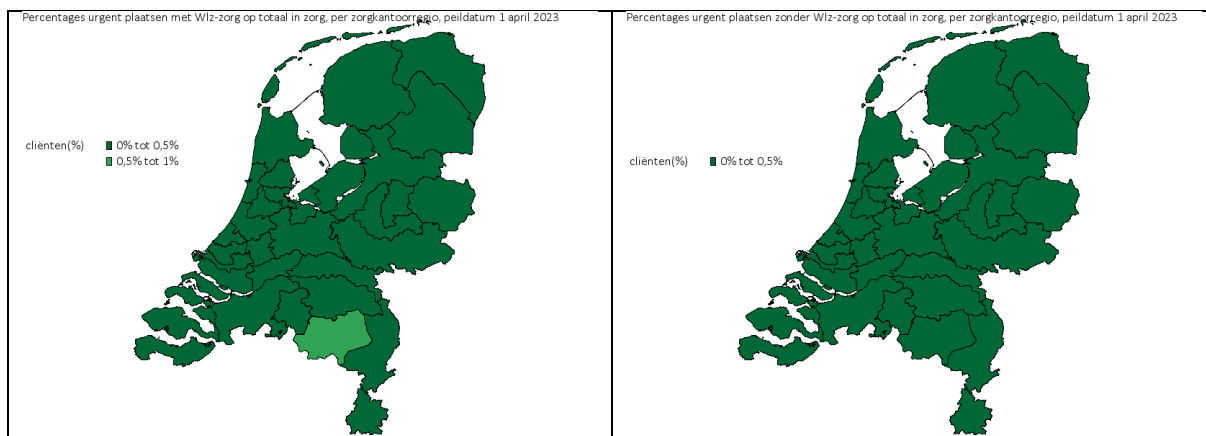
3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio

Tabel 3.1 geeft per zorgkantoorregio inzicht in de wachtenden per wachtstatus op datum 1 april 2023. Van alle cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen ontvangt 59% enige vorm van zorg en bij de cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen betreft dit 87%.

Stand 1 april 2023		UP met zorg		UP zonder zorg		AP met zorg		AP zonder zorg		WOV met zorg	WOV zonder zorg
Wlz-uitvoerder	Zorgkantoor regio	binnen treeknorm	buiten treeknorm	binnen treeknorm	buiten treeknorm	binnen treeknorm	buiten treeknorm	binnen treeknorm	buiten treeknorm		
CZ	Haaglanden	1	-	-	-	59	148	21	5	327	30
CZ	West Brabant	11	-	11	-	55	105	15	6	816	41
CZ	Zeeland	3	-	11	1	22	23	2	4	438	11
CZ	Zuid Hollandse Eilanden	1	-	1	-	19	23	6	2	445	19
CZ	Zuid Oost Brabant	25	10	16	1	185	292	22	7	978	27
CZ	Zuid-Limburg	12	2	13	-	88	126	13	1	576	19
DSW	Westland Schieland Delfland	1	-	3	-	10	11	11	-	717	45
ENO	Midden-IJssel	2	-	-	-	12	8	18	6	153	14
Menzis	Arnhem	7	1	8	-	69	56	33	1	1.306	46
Menzis	Groningen	-	-	-	-	10	4	9	1	307	15
Menzis	Twente	-	-	2	-	16	21	27	-	409	20
VGZ	Midden-Brabant	14	-	6	1	28	47	10	3	552	24
VGZ	Midden-Holland	8	-	4	-	62	123	4	-	291	7
VGZ	Nijmegen	6	1	4	-	85	130	11	4	522	15
VGZ	Noord- en Midden Limburg	8	-	9	1	65	94	9	4	623	8
VGZ	Noord Holland Noord	4	-	2	-	28	20	22	2	510	49
VGZ	Noord-Oost Brabant	14	2	14	1	74	88	19	3	704	13
VGZ	Waardenland	11	-	5	-	57	101	10	3	342	16
Zilveren Kruis	Amsterdam	3	-	2	-	29	49	18	3	460	53
Zilveren Kruis	Apeldoorn/Zutphen	2	-	4	-	15	25	11	3	395	27
Zilveren Kruis	Drenthe	-	-	1	-	9	17	6	-	296	13
Zilveren Kruis	Flevoland	-	-	-	-	1	11	3	-	135	11
Zilveren Kruis	Friesland	-	1	-	-	20	17	9	1	397	10
Zilveren Kruis	Kenemerland	2	3	-	-	27	22	9	1	304	14
Zilveren Kruis	Rotterdam	-	-	1	-	35	48	16	-	408	28
Zilveren Kruis	't Gooi	3	1	2	-	14	13	6	1	337	24
Zilveren Kruis	Utrecht	11	1	5	-	105	158	44	6	1.412	69
Zilveren Kruis	Zaanstreek/Waterland	-	1	1	-	20	43	8	5	258	19
Zilveren Kruis	Zwolle	6	-	-	-	25	51	9	3	676	21
Zorg en Zekerheid	Amstelland en De Meerlanden	3	-	-	-	34	30	4	2	306	24
Zorg en Zekerheid	Zuid Holland Noord	10	-	1	-	43	48	20	7	873	28
Totaal V&V		168	23	126	5	1.321	1.952	425	84	16.273	760

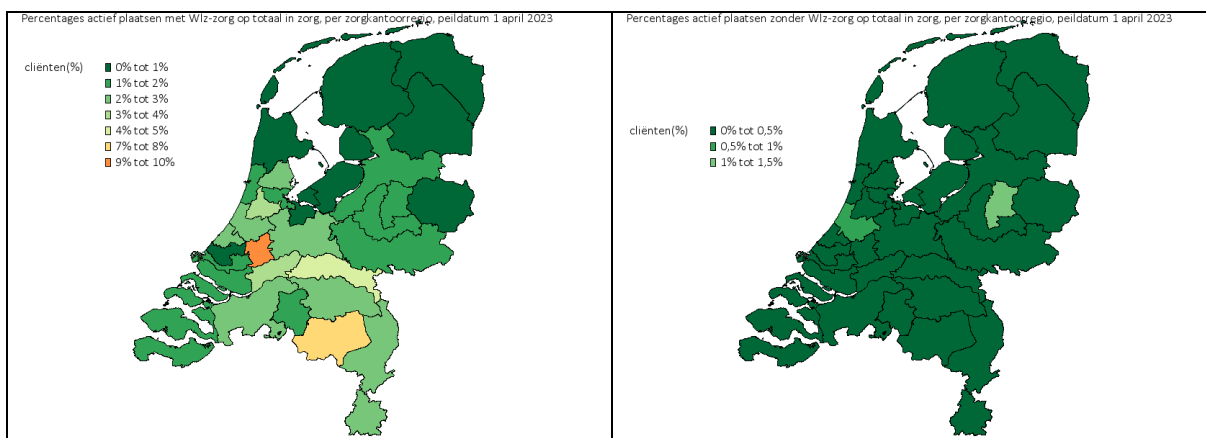
Tabel 3.1: Aantal cliënten per wachtstatus naar zorgkantoorregio (met/zonder zorg) en binnen/buiten Treeknorm

De absolute aantallen per zorgkantoorregio geven *geen* volledig beeld van de totale populatie in de regio en de verschillen tussen de regio's. Voor de wachtstatussen Urgent plaatsen, Actief plaatsen en Wacht op voorkeur is in de hierna volgende figuren het percentage cliënten met de betreffende wachtstatus afgezet tegen het totaal aantal cliënten dat zorg ontvangt in een bepaalde regio. Hoe hoger het percentage (oranje/rode kleur) des te groter het risico dat er een knelpunt kan ontstaan.

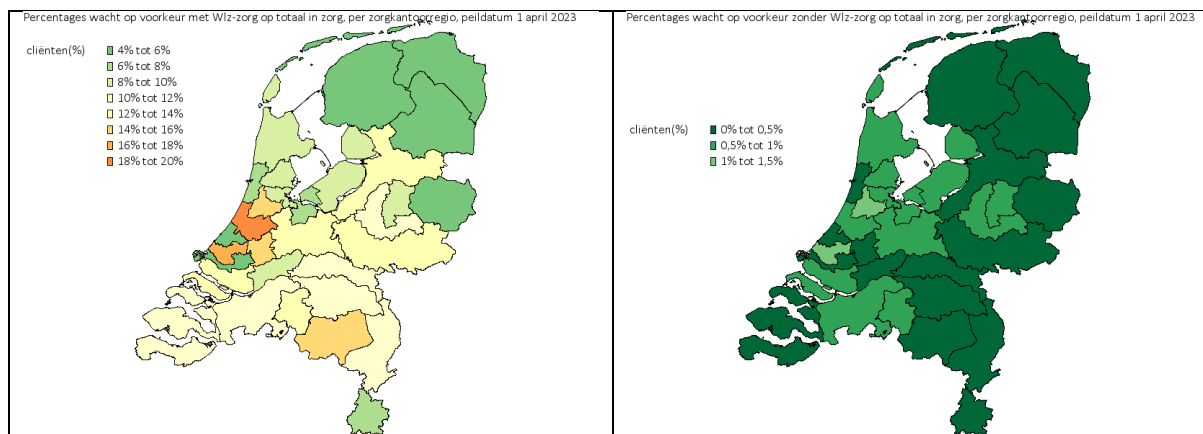
Figuur 3.11: Percentages Urgent plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 april 2023

In onderstaande figuren valt met name op dat het relatieve aantal actief te plaatsen cliënten met zorg hoog is in de zorgkantoorregio's Midden-Holland en Zuidoost-Brabant. Dit beeld zagen we ook in de vorige twee kwartalen.

Figuur 3.12: Percentages Actief plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 april 2023

In de regio Zuid-Holland Noord valt op dat er relatief veel cliënten, met zorg, wachten op een plek van voorkeur, gevolgd door de regio Westland Schieland Delfland.

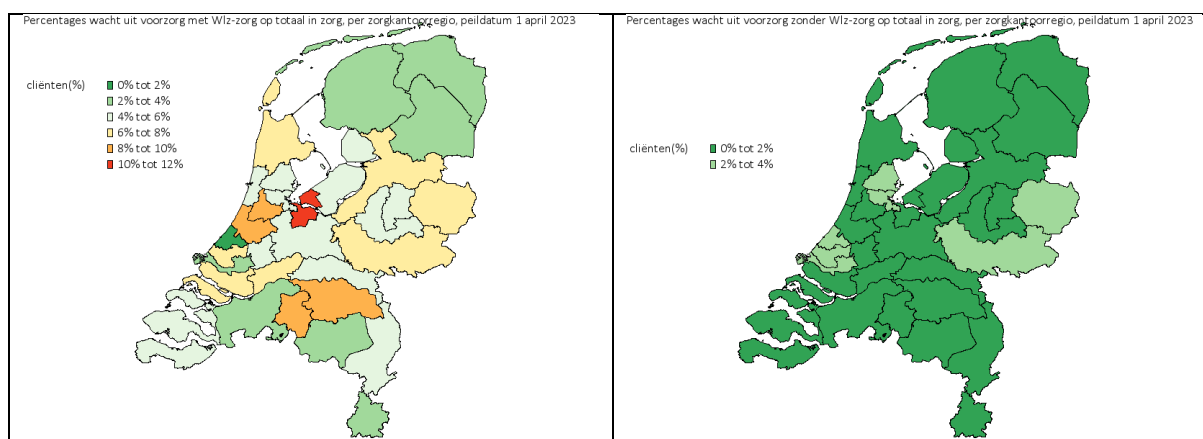
Figuur 3.13: Percentages Wacht op voorkeur met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 april 2023

Wacht uit voorzorg

Clënten die wachten uit voorzorg hebben een Wlz-indicatie, maar geven aan dat ze nu nog geen gebruik willen maken van verblijf in een instelling. Een deel van deze groep ontvangt Wlz-zorg thuis en een deel niet. Als clënten, die wachten uit voorzorg, Wlz-zorg ontvangen dan gaat het om Wlz-zorg in de thuissituatie in de vorm van een regulier PGB, VPT of MPT. Landelijk gaat het om 8.792 clënten op peildatum 1 april 2023, waarvan de meeste clënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben. In de wachtlijstcijfers worden deze clënten niet meegeteld, omdat ze in feite niet wachten op opname. Ze tellen wel mee bij de clënten die in zorg zijn.

Er is een groep clënten die wacht uit voorzorg zonder dat zij Wlz-zorg ontvangen. Landelijk gaat het om een groep van 2.456 clënten per 1 april 2023. Bij deze groep zien we (eveneens) dat in absolute aantallen de meeste clënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben.

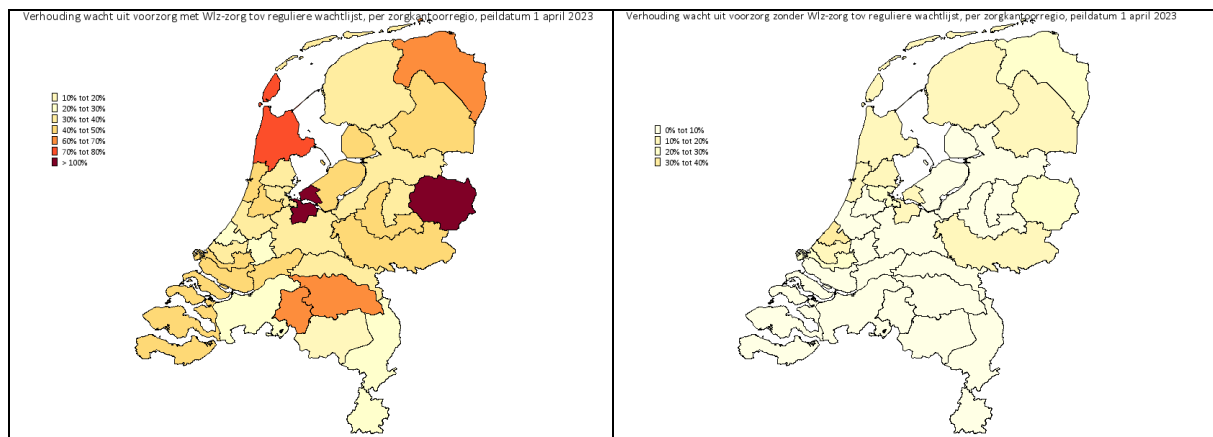
Figuur 3.14 laat per zorgkantoorregio het percentage wachtenden uit voorzorg met én zonder zorg zien, afgezet tegen het aantal clënten in zorg. Hoe hoger de waarde, hoe meer wachtenden uit voorzorg ten opzichte van het aantal clënten dat zorg ontvangt. De rode regio's hebben de hoogste waarde. Donkergroene gebieden hebben de laagste waarde. De regio 't Gooi valt op, in de zin dat er relatief veel clënten wachten uit voorzorg in verhouding tot het totaal aantal clënten dat in zorg is in deze regio.

Figuur 3.14: Percentages Wacht uit voorzorg met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 april 2023.

Daarnaast toont Figuur 3.15 het percentage clënten dat Wacht uit voorzorg met én zonder zorg ten opzichte van het aantal clënten dat op de 'reguliere' wachtlijst staat (dit betreffen respectievelijk het aantal clënten met de wachtstatus Urgent Plaatsen, Actief plaatsen of Wacht op Voorkeur zonder en met

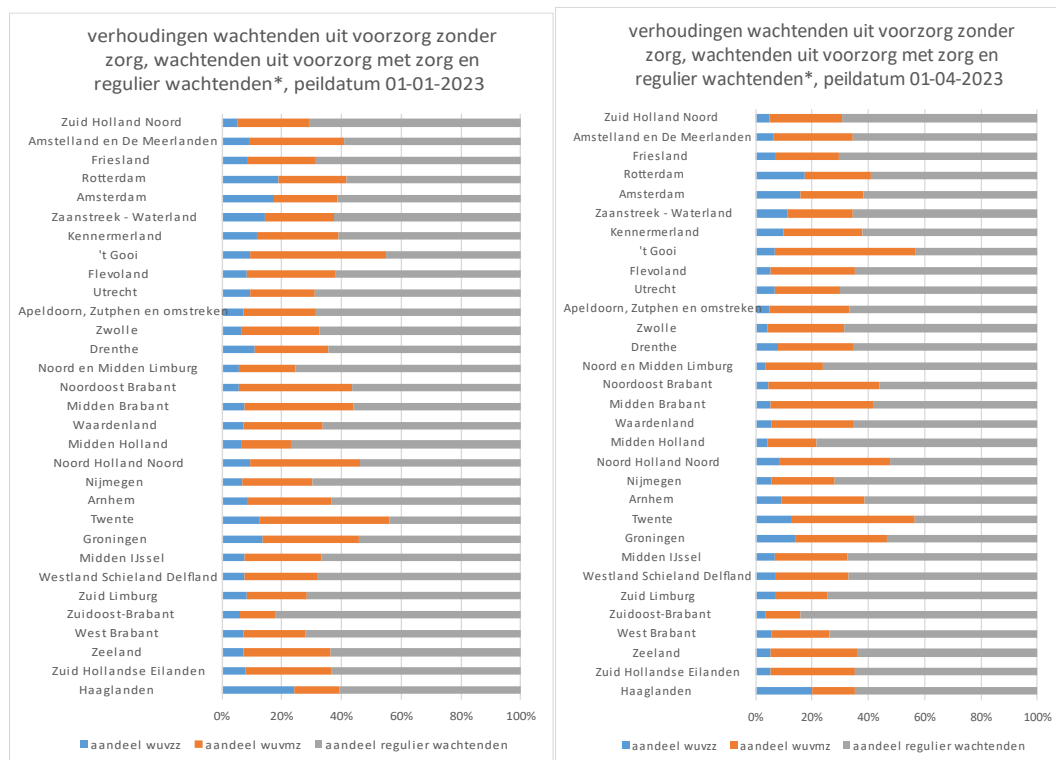
(overbruggings)zorg uit de Wlz. De regio's met een (donker)rode kleur hebben de hoogste waarde; deze regio's kunnen op termijn een hoge(re) druk op de wachtlijsten verwachten; de verwachting is dat de cliënten die Wachten uit voorzorg op termijn een andere wachtstatus krijgen en dus (alsnog) opname in een instelling wensen. De regio's Twente en 't Gooi springen er het meest uit, deze regio's kunnen een hogere wachtlijstdruk verwachten – overigens gaat het dan om cliënten die reeds Wlz-zorg (overbruggings)ontvangen.

Figuur 3.15: Percentages Wacht uit voorzorg met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van het totaal aantal wachtenden in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 april 2023

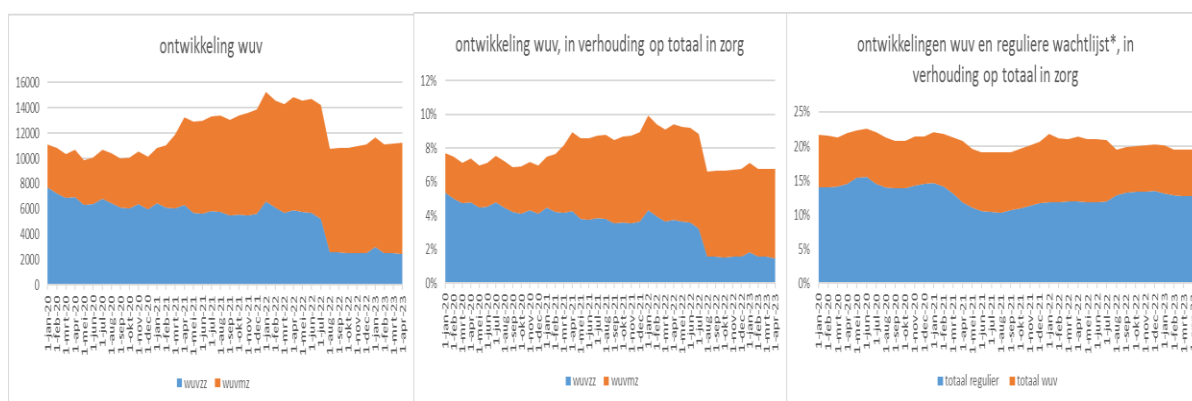
In onderstaande figuur is de verhouding cliënten die Wachten uit voorzorg met en zonder (overbruggings)zorg en 'regulier wachtende'³ cliënten weergegeven voor het vierde kwartaal 2022 en het eerste kwartaal 2023. De verhoudingen fluctueren sterk per zorgkantoorregio. De regio's met een relatief grote groep cliënten die Wacht uit voorzorg (de blauwe en oranje balk), krijgen in de toekomst mogelijk te maken met een toenemende druk op de 'reguliere wachtlijst'.

³ Regulier wachtenden betreffen de cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen, Actief Plaatsen Wacht op voorkeur (zonder en met (overbruggings)zorg uit de Wlz.

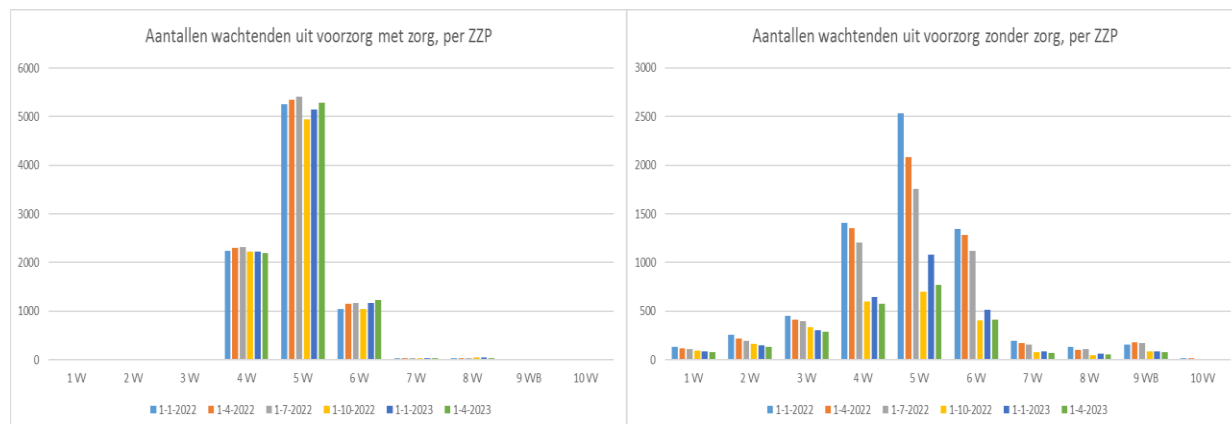
Figuur 3.16: Verhoudingen Wacht uit voorzorg met en zonder (overbruggings)zorg en aandeel regulier wachtenden per zorgkantoorregio

In figuur 3.17 zoomen we verder in op de ontwikkeling van het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg met en zonder Wlz-(overbruggings)zorg. Te zien is in de linkerfiguur dat met de invoering van de nieuwe wachtstatussen het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg met zorg ten opzichte van het aantal cliënten met dezelfde wachtstatus, maar zonder zorg toeneemt. Dit betekent dat de meeste cliënten al wel zorg ontvangen. In het midden is de relatieve verhouding te zien van het aantal cliënten dat Wacht uit voorzorg ten opzichte van het totaal aantal cliënten in zorg. Opvallend is de trend die helemaal rechts te zien is, waarbij de verhouding van het aantal regulier wachtenden en het aantal Wachtenden uit voorzorg is uitgedrukt in verhouding tot het totaal aantal cliënten in zorg. Te zien is dat de omvang van de groep wacht uit voorzorg afneemt en de groep regulier wachtende iets toeneemt. Dit kan betekenen dat cliënten die wachtten uit voorzorg een andere wachtstatus kregen, waardoor zij nu op de reguliere wachtlijst staan.

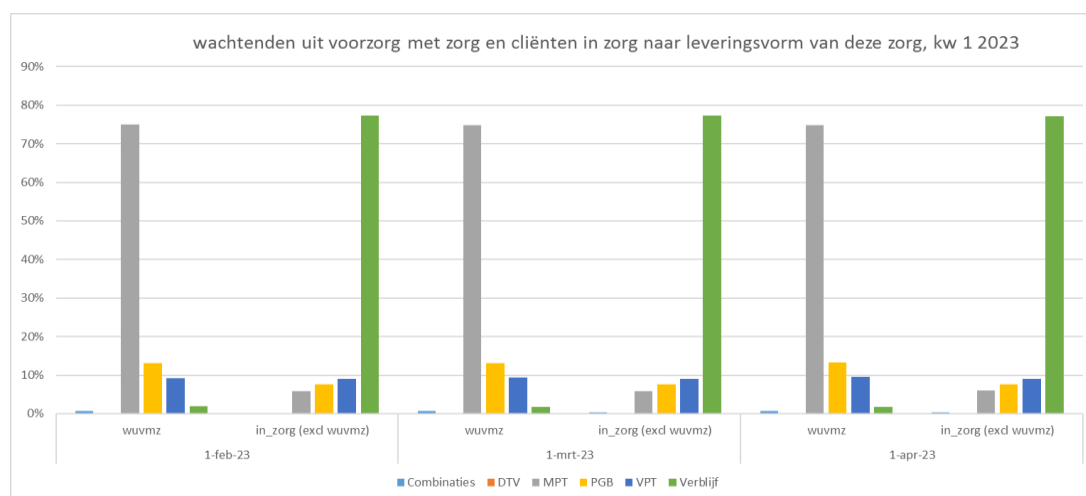
Figuur 3.17: Ontwikkeling Wacht uit voorzorg in verhouding tot totaal in zorg en de reguliere wachtlijst (*regulier wachtenden betreffen de cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen, Actief Plaatsen Wacht op voorkeur (zonder en met (overbruggings)zorg uit de Wlz.)

De meeste cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg, mét en zonder zorg, hebben het zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 (zie figuur 3.18).

Figuur 3.18: Aantallen wachten met wachtstatus Wacht uit voorzorg met zorg (links) en zonder zorg (rechts) naar zorgprofiel op verschillende peildata

In figuur 3.19 is te zien dat cliënten die wachten uit voorzorg, met zorg, overwegend gebruik maken van MPT, gevolgd door een PGB. Cliënten in zorg daarentegen maken vooral gebruik van 'verblijf in een instelling'.

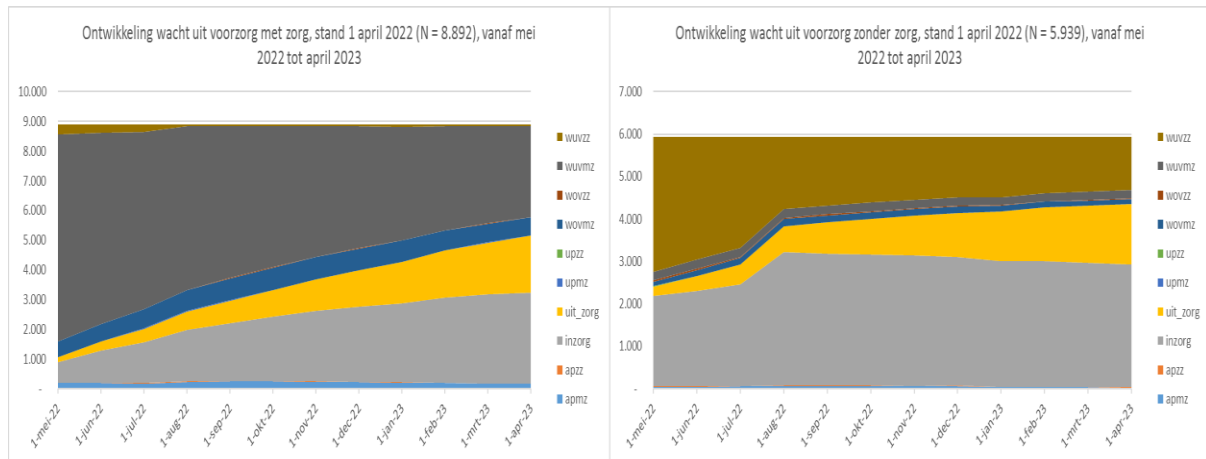

Figuur 3.19: Aandeel wachten uit voorzorg met zorg en in zorg naar leveringsvorm

Tot slot tonen we in onderstaande figuur de ontwikkeling van het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg, met en zonder zorg, in het afgelopen jaar. Te zien is hoe -voor dezelfde groep cliënten- gedurende het jaar de wachtstatussen veranderen. In de linker figuur, voor cliënten met initieel de wachtstatus Wacht uit voorzorg mét zorg, blijkt dat het aantal cliënten in zorg en/of uit zorg gedurende het jaar stijgt. Opvallend is dat de lijn Wacht op voorkeur eerst nog iets toeneemt en daarna slechts geleidelijk afneemt. Dit laat zien dat veel cliënten bereid zijn om te wachten op een plek bij hun aanbieder van voorkeur. Ruim een derde van de cliënten staat na bijna een jaar nog steeds uit voorzorg (met zorg) op de wachtlijst

Kijken we naar de ontwikkeling van het aantal cliënten dat initieel de wachtstatus Wacht uit voorzorg, zonder zorg, had in het afgelopen jaar (rechts), dan valt met name de knik op in de periode juli / augustus 2022. Een groot deel van de cliënten is op dat moment in zorg genomen. Daarnaast is er ook sprake van een toename

van cliënten die uit zorg zijn gegaan. Nog circa 20% van de cliënten staat, na bijna een jaar, nog steeds uit voorzorg (zonder zorg) op de wachtlijst.

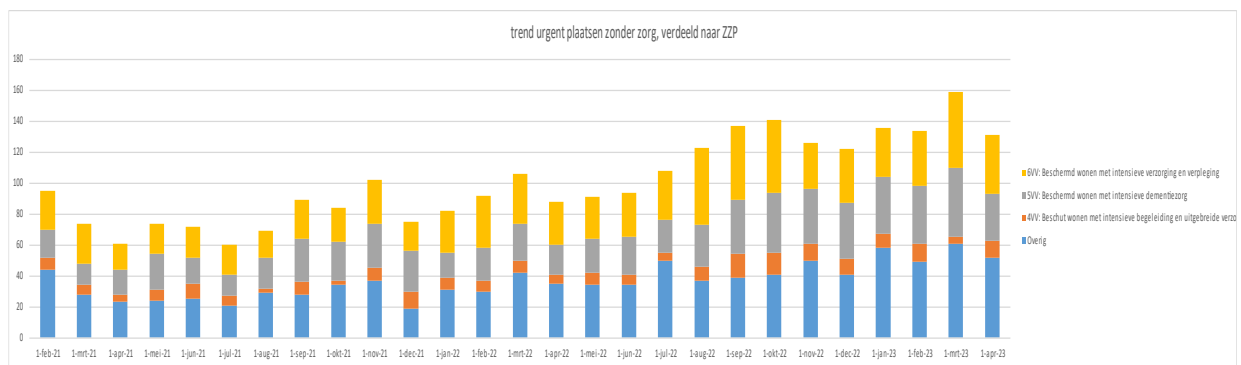

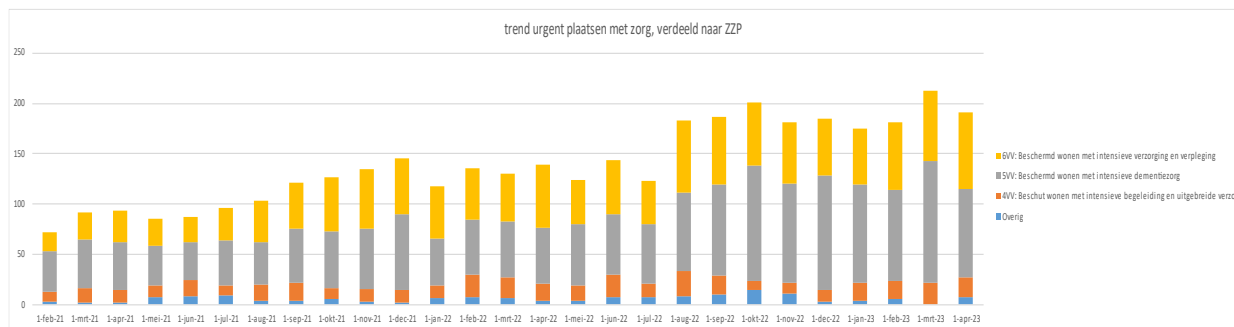
Figuur 3.20: Ontwikkeling Wacht uit voorzorg met (links) en zonder (rechts) zorg in het afgelopen jaar

3.4 Onderscheid per zorgprofiel

Onderstaande figuren (3.21 tot en met 3.23) laten op landelijk niveau de trend in het aantal wachtenden per wachtstatus naar zorgprofiel zien. We tonen de trend na de omzetting van de wachtstatussen.

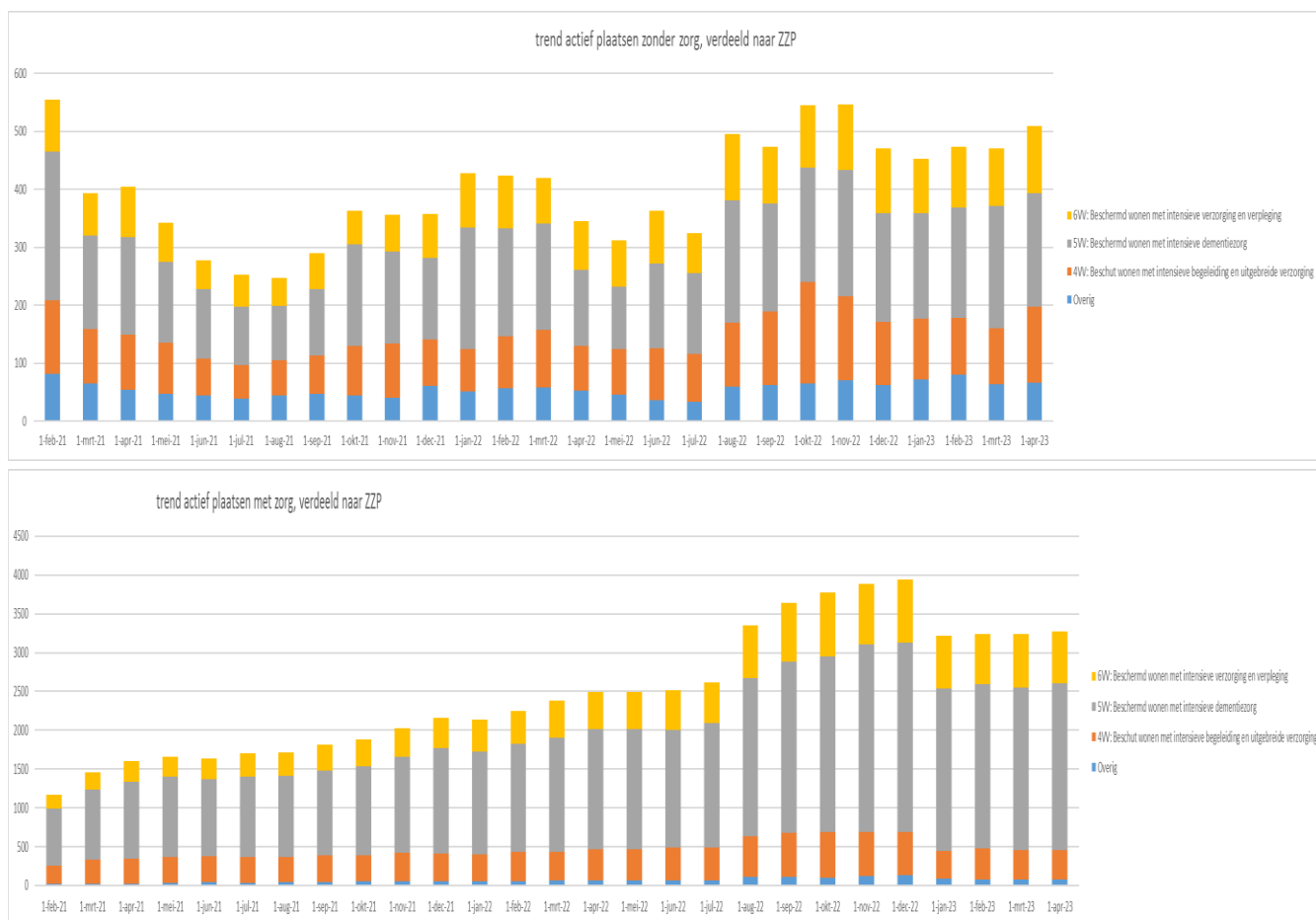
In figuur 3.21 zien we dat het totaal aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen zonder Wlz-zorg en met Wlz-zorg in het afgelopen kwartaal fluctueerde. Na een daling in januari, zien we in de maand februari een toename en in maart weer een daling van de cijfers. Deze toename geldt voor de cliënten zonder zorg vooral voor de zorgprofielen 6VV en gVVB (let op, dit zorgprofiel valt in onderstaande tabel onder de categorie 'overig'). Voor de cliënten met zorg gaat het vooral om het zorgprofiel 5VV waar sprake is van een (tijdelijke) toename.

Figuur 3.21: Trend urgent plaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen zonder Wlz-zorg in figuur 3.22 laat in het eerste kwartaal van 2023 een geleidelijke stijging zien, met name voor cliënten met zorgprofiel 4VV. Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen met zorg laat in het eerste kwartaal een lichte stijging zien, met name veroorzaakt door een toename van cliënten met het zorgprofiel 5VV.

Figuur 3.22: Trend Actief plaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

Voor de wachtstatus Wacht op voorkeur zien we dat het aantal wachtenden zonder zorg per maand licht fluctueert. In totaal gaat het nu om 760 wachtenden. Het aantal wachtenden met Wlz- zorg neemt licht toe en komt nu uit op ongeveer 16.270 wachtenden (figuur 3.23).

Figuur 3.23: Trend Wacht op voorkeur zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'

Tabel 3.2 geeft weer hoeveel weken cliënten op de wachtlijst staan. Dit zegt niets over de totale wachtduur, maar wel over de wachttijd op het peilmoment.

Bij cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen is sprake van een directe en dringende noodzaak voor (intramurale) opname. De streefnorm voor plaatsing is 4 weken, maar voor sommige classificaties geldt een kortere streefnorm. Op 1 april 2023 gaat het om 12 cliënten, met wachtstatus urgent plaatsen zonder zorg, die langer wachten dan de streefnorm.

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 april 2023)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	95	24	7	3	2	-	-	131
urgent plaatsen met zorg	101	50	17	19	4	-	-	191
actief plaatsen zonder zorg	314	86	25	43	14	18	9	509
actief plaatsen met zorg	625	386	310	799	638	350	165	3.273
wacht op voorkeur zonder zorg	220	82	50	108	88	97	115	760
wacht op voorkeur met zorg	1.315	1.207	1.042	3.160	3.667	3.598	2.284	16.273
Totaal	2.670	1.835	1.451	4.132	4.413	4.063	2.573	21.137

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 januari 2023)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	93	29	6	7	1	-	-	136
urgent plaatsen met zorg	90	52	20	10	1	2	-	175
actief plaatsen zonder zorg	250	74	31	41	28	16	12	452
actief plaatsen met zorg	544	417	354	764	627	384	124	3.214
wacht op voorkeur zonder zorg	176	104	54	122	105	90	109	760
wacht op voorkeur met zorg	966	1.287	1.179	3.220	3.746	3.995	2.164	16.557
Totaal	2.119	1.963	1.644	4.164	4.508	4.487	2.409	21.294

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 oktober 2022)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	83	32	15	10	1	-	-	141
urgent plaatsen met zorg	101	47	22	27	4	-	-	201
actief plaatsen zonder zorg	352	85	28	43	17	10	10	545
actief plaatsen met zorg	875	652	356	740	616	416	118	3.773
wacht op voorkeur zonder zorg	186	87	62	104	109	84	73	705
wacht op voorkeur met zorg	1.173	1.100	1.047	3.144	3.970	4.119	1.877	16.430
Totaal	2.770	2.003	1.530	4.068	4.717	4.629	2.078	21.795

Tabel 3.2: Aantal cliënten per wachtstatus en wachttijdblok op peildatum 1 januari 2023, 1 oktober en 1 juli 2022

Ook is inzichtelijk gemaakt voor cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg hoeveel weken zij op de wachtlijst staan. Dit zegt overigens niets over de totale wachtduur, maar wel over de wachttijd op het peilmoment. Er zijn geen normen afgesproken over de termijn waarbinnen zij in een instelling opgenomen moeten worden.

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 april 2023)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
wacht uit voorzorg zonder zorg	1.232	76	81	196	200	245	426	2.456
wacht uit voorzorg met zorg	425	380	354	1.144	1.569	1.941	2.979	8.792
Totaal	1.657	456	435	1.340	1.769	2.186	3.405	11.248

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 januari 2023)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
Wacht uit voorzorg zonder zorg	1.256	83	86	234	305	402	657	3.023
Wacht uit voorzorg met zorg	350	357	362	1.111	1.445	2.134	2.864	8.623
Totaal	1.606	440	448	1.345	1.750	2.536	3.521	11.646

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg (peildatum 01 oktober 2022)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
Wacht uit voorzorg zonder zorg	1.359	73	89	176	220	267	334	2.518
Wacht uit voorzorg met zorg	328	350	273	992	1.560	2.148	2.651	8.302
Totaal	1.687	423	362	1.168	1.780	2.415	2.985	10.820

Tabel 3.3: Aantal cliënten per wachtstatus en wachttijdblok op peildatum 1 januari 2023, 1 oktober en 1 juli 2022

3.6 Opnameperformance

De wachttijd in de periode tussen de ingangsdatum van de (her)indicatie en de datum waarop zorg daadwerkelijk wordt geleverd, schetst een beeld van de weg die de cliënt heeft afgelegd van het moment van Wlz-indicatiestelling tot opname.

Voor een derde van de 49.800 cliënten (34%) die in de periode april 2022 - april 2023 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 65% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken waren bijna 39.800 cliënten opgenomen in een zorginstelling (ca 80%). Na 6 maanden was 93% van de cliënten opgenomen.

Voor ongeveer 3.300 cliënten was de wachttijd 6 maanden of langer (7%). Hiervan heeft 41% de status 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') gehad, 17% 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' en 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg'), 33% 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') en 10% 'wacht uit voorzorg' voorafgaand aan de opname in de zorginstelling.

Verder valt op dat er cliënten zijn met een wachttijd van 0 dagen, maar wel voorgaande wachtstatussen hebben gehad binnen dezelfde indicatie. Dit zijn o.a. cliënten waarbij er in eerste instantie sprake was van zorglevering ter overbrugging tijdens de wachtperiode, maar dat deze zorg met terugwerkende kracht is omgezet naar regulier. Ook kan het zijn dat de cliënt wel al was opgenomen in de instelling, maar nog wachtend was op een deel van de zorg (bijv. dagbehandeling).

Totale wachtperiode van indicatiestelling tot opname	0 dagen	0 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 - 6 maanden	6 - 12 maanden	Totaal
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen gehad	16.638	11.735	3.267	2.247	942	34.829
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht uit voorzorg gehad	1	135	213	243	141	733
cliënt heeft wachtstatus wacht op voorkeur gehad	54	2.443	2.695	2.415	1.064	8.671
cliënt heeft wachtstatussen wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	1	167	278	341	282	1.069
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht op voorkeur gehad	1	116	482	765	441	1.805
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen, wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	-	1	34	96	110	241
cliënt heeft wachtstatus wacht uit voorzorg gehad	94	853	575	613	315	2.450

Tabel 3.4: Totale wachttijdperiode voor een cliënt vanaf indicatie tot opname in een instelling in de periode 1 april 2022 tot 1 april 2023 naar type wachtstatus(sen) die een cliënt gehad heeft.

Bijlage 1 Definities

Wachtstatussen:

In de Wlz kennen we verschillende wachtstatussen die gebruikt worden bij het samenstellen van de landelijke wachtlijsten:

Urgent plaatsen

De situatie van de cliënt is zorgelijk. Het is noodzakelijk dat de cliënt zo snel mogelijk opgenomen of doorgeplaatst wordt. In de meeste gevallen betekent dit dat de cliënt niet direct bij de aanbieder van voorkeur terecht kan maar (tijdelijk) bij een andere aanbieder terecht komt die een plaats beschikbaar heeft.

Actief plaatsen

In de situatie van de cliënt is opname noodzakelijk. Opname kan tijdelijk uitgesteld worden door de inzet van overbruggingszorg. Er wordt rekening gehouden met de wensen van de cliënt, maar naarmate de noodzaak tot opname toeneemt en de tijd verstrijkt is het mogelijk dat de cliënt niet direct bij de voorkeursaanbieder terecht kan. De cliënt kan niet onbeperkt een aanbod weigeren als het aanbod conform de wens is. Bij een weigering kan in overleg met de cliënt de status aangepast worden (behalve bij een zwaarwegende reden).

Wacht op voorkeur

De cliënt woont thuis of op een locatie die niet zijn voorkeur heeft. De cliënt kan niet onbeperkt een aanbod weigeren als het aanbod conform zijn wens is. Bij een weigering wordt in overleg met de cliënt de status aangepast (behalve bij een zwaarwegende reden).

Wacht uit voorzorg

De cliënt woont thuis en wil voorlopig nog geen verblijfszorg. De zorg thuis is verantwoord en doelmatig en de cliënt wil graag uit voorzorg op een wachtlijst staan. De wens van de cliënt staat in de classificatie. De cliënt bouwt geen wachttijd op

Overbruggingszorg:

Overbruggingszorg is zorg die bij een cliënt met opnamewens tijdelijk wordt ingezet om de wachtperiode tot opname op een passende plaats in een instelling op verantwoorde wijze te overbruggen.

Treeknorm:

Een Treeknorm is een streefnorm voor maatschappelijk aanvaardbare wachttijden voor het leveren van niet-spoedeisende zorg. In de sector V&V geldt een Treeknorm van zes weken.

Instroom:

Een cliënt waarvan de ingangsdatum van het indicatiebesluit ligt in de maand voorafgaand aan de peildatum, en de cliënt niet voorkomt in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de maand voor de peildatum.

Uitstroom:

Een cliënt komt niet meer voor in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de peildatum.

COROP-gebied:

COROP-gebied is een regionaal gebied binnen Nederland dat deel uitmaakt van de COROP-indeling. Deze indeling wordt gebruikt voor analytische doeleinden. De naam COROP komt van Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma. In totaal zijn er in Nederland 40 COROP-gebieden. Twee provincies (Flevoland en Utrecht) zijn elk in hun geheel één COROP-gebied; de overige zijn een gedeelte van één provincie en bestaan uit een aantal gemeenten. Zie bijlage 2 voor geografisch overzicht van de gebieden.

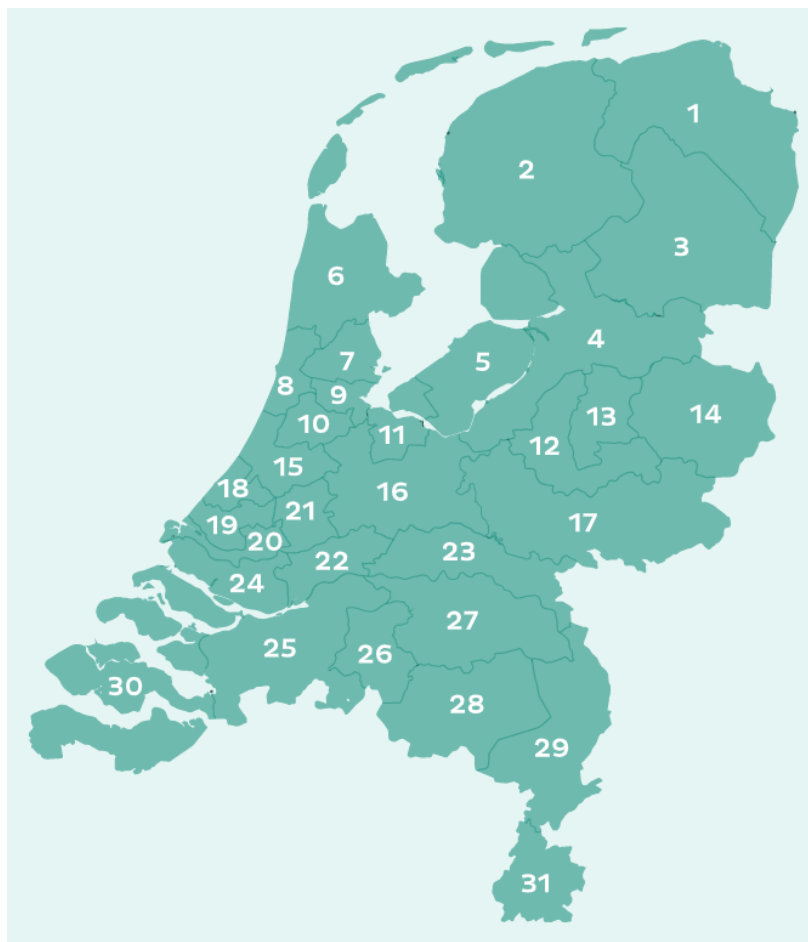
Leveringsvorm:

Verzekerden met een indicatie voor Wlz-zorg kunnen ervoor kiezen in een instelling te gaan wonen om de zorg te krijgen. Zij kunnen er onder voorwaarden ook voor kiezen om de zorg thuis te ontvangen. Deze mogelijkheden worden leveringsvormen⁴ genoemd. De volgende leveringsvormen zijn mogelijk:

- Verblijf in een instelling;
- Volledig pakket thuis (VPT);
- Modulair pakket thuis (MPT);
- Persoonsgebonden budget (PGB);
- Deeltijd verblijf (DTV).

⁴ <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/leveringsvormen-instelling-vpt-mpt-en-pgb-wlz>

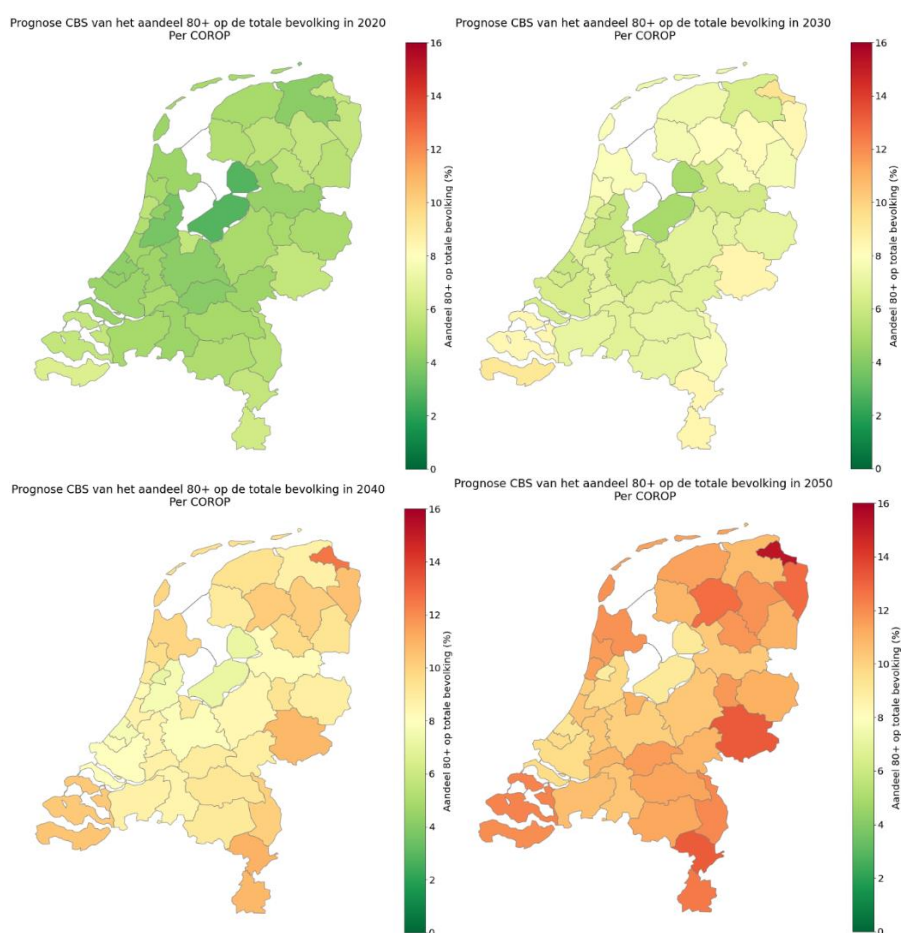
Bijlage 2 Zorgkantoorregio's

1 Groningen	17 Arnhem
2 Friesland	18 Haaglanden
3 Drenthe	19 Westland Schieland Delfland
4 Zwolle	20 Rotterdam
5 Flevoland	21 Midden-Holland
6 Noord-Holland Noord	22 Waardenland
7 Zaanstreek-Waterland	23 Nijmegen
8 Kennemerland	24 Zuid Hollandse Eilanden
9 Amsterdam	25 West-Brabant
10 Amstelland en De Meerlanden	26 Midden-Brabant
11 t Gooi	27 Noordoost Brabant
12 Apeldoorn, Zutphen en Omstreken	28 Zuidoost-Brabant
13 Midden-IJssel	29 Noord- en Midden-Limburg
14 Twente	30 Zeeland
15 Zuid-Holland Noord	31 Zuid-Limburg
16 Utrecht	

Bijlage 3 Bevolkingsopbouw

Het CBS heeft een prognose gemaakt van het aandeel 80-plussers op de totale bevolking per COROP-gebied⁵, gedurende de komende dertig jaar. Onderstaande figuren tonen de huidige situatie en de prognoses voor 2030, 2040 en 2050. In de groene gebieden ligt het percentage 80-plussers ten opzichte van de Nederlandse bevolking tussen de 0-6%, terwijl in de oranje/rode gebieden dit percentage boven de 11% ligt. De komende drie decennia is bij alle COROP-regio's een procentuele groei te verwachten. De ontwikkeling is het meest opvallend in de omgeving Delfzijl (Zorgkantoor Groningen), de Achterhoek (Zorgkantoor Arnhem en Apeldoorn/Zutphen) en Midden-Limburg (Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg). Deze regio's krijgen te maken met de grootste toename van het aantal 80-plussers en een extra toename van de vraag naar langdurige verpleging en verzorging.

Figuur bijlage 4: Prognoses CBS aandeel 80+ ten opzichte van de totale bevolking 2020-2050

⁵ Voor definitie zie Bijlage 1